

אבל אם היתה אפוטרופסית על הנכסים בין מיתה לקבורה, משביעינן לה. כיון שכבר נפלו הנכסים לפני היתומים, ושוב אין הבעל יכול לפוטרה משבועה עליהם.

ורב מתנא אמר: אפילו אם נעשית אפוטרופסית על הנכסים בין מיתה לקבורה, לא משביעינן לה.

משום דאמרי נהרדעי — "לכרנא ולמזוני ולקבורה, מזבנינן בלא אכרזתא". — כלומר, לפרעון מס גולגולת למלך, ולמזון האשה והבנות, והוצאות קבורת האב, מוכרים מנכסי יתומים בלא הכרזה, כיון שאין פנאי לטפל בדבר, ולכן אינה נשבעת על אותה מכירה, כיון שאי אפשר שלא זלזלה מעט בנכסים ונמצאת נשבעת לשקר⁽¹²⁰⁾.

אמר רבה אמר רב חייא: הכותב לאשתו — "דלא נדר, ודלא שבועה, יהיו לי עליך", הוא אינו יכול להשביעה, אבל יורשין משביעינן אותה.

אך אם כתב — "נקי נדר, נקי שבועה", — בין הוא, ובין יורשין, אין משביעינן אותה.

משום שחבי קאמר לה: מנקית משבועתא. כלומר — נפטרת לגמרי מן השבועה.

ורב יוסף אמר בשם רבי חייא: הכותב

מראש שיושיבנה אפוטרופסית על נכסיו, כדי שתתבע ממנו לפוטרה מהשבועה? [119].

אמר ליה רב אשי לרב מרדכי: אתון, אתם שהתקשיתם קושיא זו, אחא מתניתו לה, כלומר — שניתם את דברי רב יהודה, ברישא דמשנתניו, שלא נתפרשה באיזו שבועה איירי, וסברתם שחלק רב יהודה על דברי רב נחמן.

אך אנן, אחא מתנינן לה, כלומר שנינו את דבריו בסיפא דמשנתניו, ולא בא לחלוק כלל על דברי רב נחמן, אלא כך הוא באור דבריו:

הא דאמרינן במשנתניו — "חלכה מקבר בעלה לבית אביה, או שחזרה לבית חמיה ולא נעשית אפוטרופיא, אין היורשין משביעינן אותה. ואם נעשית אפוטרופיא, יורשין משביעינן אותה על העתיד לבא, ואין משביעינן אותה על שעבר".

ויש לבאר — "שעבר" מאי עבדתי? כלומר — עד מתי נחשב לשעבר שאין היורשים יכולים להשביעה?

ועל זה אמר רב יהודה אמר רב: גדר "שעבר" הוא — שאינם יכולים להשביעה על אפוטרופיא שנעשית בחיי הבעל, כיון שפטרה הבעל משבועה זו.

אחד.

אך דעת הרא"ש — שאינו יכול להשביעה שבועת עד אחד.

119. ואם תאמר — אולי מדובר כשהיתה כבר אפוטרופסית, ולכן תבעה מבעלה למחול לה על השבועה, ושוב לא יקשה על דברי רב יהודה

אמר רב?

יש לומר — עדיין יש להקשות על דבריו, מדוע נדחק להעמיד במקרה רחוק, ולא העמיד בפשטות כמו רב נחמן. תוספות.

120. רש"י. והריב"ש כתב — תקנת חכמים היא שתקנו, כדי שתתעסק בקבורתו.